

DEFINÍCIE ZÁKLADNÝCH POJMOV PRI ŠTATISTICKOM ZISŤOVANÍ ROZŠÍRENOSTI UŽÍVANIA DROG NA SLOVENSKU.

Droga - látka, ktorá je po vstupe do živého organizmu schopná pozmeniť jednu alebo viac jeho funkcií, pôsobiť priamo alebo nepriamo na centrálny nervový systém. Môže mať priznané postavenie lieku. Miera rizika vzniku závislosti slúži ako hlavné kritérium pre delenie drog na tzv. mäkké a tvrdé, alebo ľahké a ťažké. Za **ľahké, mäkké drogy** sa považujú tabakové výrobky všetkých druhov, káva, produkty z konope - kanabis a alkohol. **Kanabis** je najrozšírenejšou drogou, buď v rastlinnej forme ako marihuana (tráva), alebo ako lisovaná živica (hašiš), či ako vysokoaktívny konopný olej. Riziko závislosti od kanabisu je menšie ako napr. od heroínu. Medzi **tvrdé drogy, ťažké drogy** patria návykové látky patriace do skupiny opiátov zaradených do širšej skupiny narkotík, ide predovšetkým o heroín, morfín, kodeín.

Delenie drog - Popredné miesto medzi drogami zaujímajú **stimulačné látky** (najmä pervitín, ďalej amfetamín, efedrín, kokaín, crack, fenmetrazín, speed). Ich veľké dávky môžu spôsobiť zlyhanie srdca, dochádza i k otravám z predávkovania. Ďalej sú to **halucinogény** (napr. LSD, trip, extáza). Medzi nebezpečné drogy patria tiež **opiáty** (heroín, kodeín, morfín), získavajú sa z ópiových makovíc. Rizikom opiátov je predávkovanie a smrť - pri zvyšujúcich sa dávkach, či neznanosti kvality drogy, fyzická a psychická závislosť s ťažkými abstinennými príznakmi, ktoré nastupujú krátko po odznení účinku dávky. Heroín vystupuje spomedzi ostatných drog ako najčastejšia príčina úmrtí v súvislosti s drogami. **Konope a jeho produkty** (marihuana a hašiš) sú po alkohole najpopulárnejšie drogy využívané medzi mládežou. Následkom ich požitia je zhoršená koncentrácia, postreh a spomalenie reakcií. Takýto stav môže pretrvávať niekoľko hodín, opakované požívanie vyvoláva poruchy nálady, pamäti, vznikajú zápaly slizníc a spojiviek, psychická závislosť, poruchy imunity. Do ďalšej skupiny drog patria **tlmivé drogy, sedatíva** (analgetiká, barbituráty, hypnotiká, sedatíva, anxiolytiká), ktoré spomaľujú aktivitu organizmu, pôsobia na centrálny nervový systém, vyvolávajú ospalosť, náladovosť, spomalené myslenie, reč. Ich nadmerné požívanie má za následok riziko predávkovania drogy s následkom bezvedomia až smrti. **Inhalačné látky** (t.j. chemické látky v podobe riedidiel, rozpúšťadiel, lepidiel, farieb, čistiacich prostriedkov), ktoré sa užívajú vdychovaním. Rizikom je predávkovanie, následná otrava a smrť. Pri chronickom užívaní sú časté poruchy orgánov (pečene, pľúc, mozgu, krvotvorby), zvýšená únavnosť a psychická závislosť.

Intoxikácia - stav mozgu počas otravy spôsobenej drogou

Závislosť - stav opakujúcej sa intoxikácie vyvolaný opakovaným a nadmerným užívaním drogy. Existuje plynulý prechod od ľahšej psychickej závislosti k ťažkej, pri ktorej sú už prítomné nezvratné poškodenia fyzického a duševného zdravia. Prejavuje sa tým, že človek má neustálu potrebu prijímať určitú látku, alebo vykonávať určitú činnosť, ktorá vyvoláva príjemný stav až do takej miery, že stráca nad svojím konaním kontrolu. Rozvinutá drogová závislosť má dve formy: duševnú a fyzickú. Ak sa pri abstinencii telesná závislosť už prekonala, duševná väzba na drogu zostáva prakticky po celý život. Tejto závislosti sa jedinec zbavuje oveľa ťažšie ako fyzickej a viaže sa na ňu podstata liečby.